

Ett nytt användarvänligt ersättningsystem i hemtjänsten som bygger på tillit och utgår från äldres behov

Motion av Clara Lindblom m.fl. (alla V)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Erik Slottner anför följande.

Ärendet

I en motion till kommunfullmäktige skriver Clara Lindblom m.fl.(alla V) att staden behöver ett ersättningsystem i hemtjänsten som utgår från tillit och uppmuntrar till en hemtjänst som utgår från den äldres önskemål och behov från dag till dag.

Motionärerna framhåller att det finns ett starkt behov av att minska stressen för de anställda och att ge de anställda inom hemtjänsten mer utrymme att använda sitt yrkeskunnande.

Motionärerna skriver att kommunfullmäktige i september 2016 fattade beslut om att införa ramtid i hemtjänsten och året efter hade all hemtjänst, både kommunal och privat, genomgått utbildning i det nya arbetssättet med ramtid. Målsättningen med ramtid är att brukaren ska få bestämma mer över sin egen tid. Motionärerna bedömer att trots införandet av den så kallade ramtiden pågår en minutjakt som de anser påverkar brukarna och de anställda inom hemtjänsten negativt. Motionen föreslår att den minutstyrda ersättningen bör tas bort för att staden helt ska kunna lämna den minutstyrda hemtjänsten.

Vidare anser motionärerna att när staden tar fram ett nytt ersättningsystem är det viktigt att lära av andra kommuner, exempelvis Lund vars ersättningsystem bygger på Individens behov i centrum, IBIC.

Med anledning av ovan föreslår Clara Lindblom m.fl. (alla V) att kommunfullmäktige beslutar att utreda ersättningsystemet i hemtjänsten i syfte att införa ett nytt användarvänligt system som bygger på tillit och utgår från kunskapen att de äldres behov kan variera från dag till dag.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, äldrenämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, kommunstyrelsens pensionärsråd, Kommunal Stockholm, Saco och Vision Stockholms stad. Saco och Vision Stockholms stad har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att det i dagsläget inte finns någon anledning för staden att utreda ett nytt ersättningssystem för hemtjänsten, då dagens tidsersättning utifrån utförd tid passar stadens lokala förutsättningar.

Äldrenämnden menar att det är för tidigt att säga hur ramtiden påverkar ersättningssystemet och att en utvärdering bör invänta det moderna sociala systemet.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd menar att dagens system inte är fullt ut anpassat efter ramtid, men att det moderna sociala systemet och de digitala hjälpmedel som kommer i samband med detta måste komma på plats innan det nuvarande systemet utvärderas.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd menar att kommande års förutspådda brist på kvalificerad personal kan medföra svårigheter att med föreslaget system tillförsäkra brukarna en skälig levnadsnivå, eftersom medarbetarna föreslås kunna bedöma behovet hos brukarna från dag till dag.

Södermalms stadsdelsnämnd menar att dagens system inte är fullt ut anpassat efter ramtid, men att det moderna sociala systemet och de digitala hjälpmedel som kommer i samband med detta måste komma på plats innan det nuvarande systemet utvärderas.

Kommunstyrelsens pensionärsråd menar att dagens system är för komplicerat och bör ses över.

Kommunal Stockholm anser att motionen inte adresserar problemen och att den därför bör avslås.

Mina synpunkter

Vad gäller motionärernas förslag om ett nytt ersättningssystem i hemtjänsten är min bestämda åsikt att den frågan är för tidigt väckt. Som flera remissinstanser har påpekat finns det flera anledningar till detta. För det första måste det nya sociala systemet vara på plats innan ett nytt ersättningssystem skulle kunna införas. För det andra är nuvarande ersättningssystem förhållandevis nytt och har ännu inte hunnit utvärderas ordentligt.

Förslaget om ett nytt ersättningssystem är i mitt förmenande dessutom fel i sak. Minutdiskussionen är inte bara kopplad till ersättningssystemet, utan till myndighetsutövningen. Även då staden hade ett nivåsystem, vilket motionärerna vill återinföra, fanns liknande diskussioner.

Förslaget flyttar vidare makten från beställarsidan till utförarsidan. Det riskerar tvärtemot motionärernas intention att leda till att det blir sämre för den enskilde och inte bättre. Detta lyfter också flera remissinstanser fram som ett tungt vägande skäl för att inte ändra ersättningssystemet i den riktning motionärerna föreslår.

Vidare skulle systemet rent praktiskt bli svårt att införa med det stora antalet utförare som Stockholms stad har. Det föreligger en risk för att förslaget på sikt blir kostnadsdrivande för staden, såsom det blev för Lunds kommun.

Sammanfattningsvis är jag den förste att välkomna en utvärdering av nuvarande ersättningssystem, men innan det nya sociala systemet är på plats och ramtiden har fått fullt genomslag vill jag inte skapa oro bland Stockholms stads hemtjänstutförare genom att börja utreda ett system som tog flera år att införa.

Med anledning av ovanstående föreslår jag att motionen besvaras med hänvisning till vad som anförs i tjänsteutlåtandet.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion om ett nytt användarvänligt ersättningssystem i hemtjänsten som bygger på tillit och utgår från äldres behov

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Bifalla motionen om ett nytt användarvänligt ersättningssystem i hemtjänsten som bygger på tillit och utgår från äldres behov

I motionen anförs att ersättningssystemet i hemtjänsten bör utredas i syfte att införa ett nytt användarvänligt system som bygger på tillit och utgår från brukarnas behov kan variera från dag till dag. Svaret på motionen menar att frågan om att ersättningssystemet i hemtjänsten ska utredas är för tidigt lyft. Bland annat därför att det nya sociala systemet måste vara på plats innan ett nytt ersättningssystem kan införas. Vi menar dock att det tvärtom är viktigt att utvärderingen görs nu - att vänta till efter att införandet av ett nytt digitalt stöd för till exempel utförrapportering har genomförts, riskerar att låsa fast de sociala systemen utifrån fel utgångspunkter.

Det är absolut nödvändigt att fortsätta arbetet för att utveckla ramtid och att anpassa ersättningssystemet i enlighet med detta för att kunna attrahera kompetent personal. Många vill inte arbeta inom hemtjänsten idag just på grund av den minutstyrning som finns. Arbetet med moderniseringen av de sociala systemen för socialtjänsten gör det möjligt att införa modellen Individens behov i centrum (IBIC) i äldreomsorgen, som också samspelar med utvecklingsarbetet med ramtid.

Vi menar att ersättningssystemet måste bli mer användarvänligt för att bättre kunna attrahera kompetent personal och understödja utvecklingsarbetet med ramtid. Borgarrådets motionsvar menar att förslaget är för tidigt väckt och att det riskerar att flytta makten från beställarsidan till utförarsidan och på så sätt bli kostnadsdrivande. Vi föreslår att ersättningssystemet ska utvärderas förutsättningslöst med målsättningen att det ska stödja arbetet med ramtid. Vår oro är att den här utvärderingen kommer försent om det sker efter införandet av det nya sociala systemet. Problemet med den kostnadsdrivande aspekten är att vi har företag inom hemtjänsten som är vinstsyftande. Att ha ett ersättningssystem vars främsta förtjänst är att hindra en del företag från att inte utföra ett korrekt arbete för att de ska kunna optimera en vinst är en tråkig utveckling av en sektor som förtjänar så mycket bättre.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 5 juni 2019

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Erik Slottner

Mats Larsson

Reservation anfördes av Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

I en motion till kommunfullmäktige skriver Clara Lindblom m.fl.(alla V) att staden behöver ett ersättningsystem i hemtjänsten som utgår från tillit och uppmuntrar till en hemtjänst som utgår från den äldres önskemål och behov från dag till dag.

Motionärerna framhåller att det finns ett starkt behov av att minska stressen för de anställda och att ge de anställda inom hemtjänsten mer utrymme att använda sitt yrkeskunnande.

Motionärerna skriver att kommunfullmäktige i september 2016 fattade beslut om att införa ramtid i hemtjänsten och året efter hade all hemtjänst, både kommunal och privat, genomgått utbildning i det nya arbetssättet med ramtid. Målsättningen med ramtid är att brukaren ska få bestämma mer över sin egen tid. Motionärerna bedömer att trots införandet av den så kallade ramtiden pågår en minutjakt som de anser påverkar brukarna och de anställda inom hemtjänsten negativt. Motionen föreslår att den minutstyrda ersättningen bör tas bort för att staden helt ska kunna lämna den minutstyrda hemtjänsten.

Vidare anser motionärerna att när staden tar fram ett nytt ersättningssystem är det viktigt att lära av andra kommuner, exempelvis Lund vars ersättningssystem bygger på Individens behov i centrum, IBIC.

Med anledning av ovan föreslår Clara Lindblom m.fl. (alla V) att kommunfullmäktige beslutar att utreda ersättningssystemet i hemtjänsten i syfte att införa ett nytt användarvänligt system som bygger på tillit och utgår från kunskapen att de äldres behov kan variera från dag till dag.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, äldrenämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, kommunstyrelsens pensionärsråd, Kommunal Stockholm, Saco och Vision Stockholms stad. Saco och Vision Stockholms stad har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 april 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att staden har ett ersättningsystem som är användarvänligt och som utgår från de äldres behov samt underlättar för hemtjänstens personal. Stadsledningskontoret anser att ersättningsystemet för hemtjänsten bidrar till stadens arbete med att nå verksamhetsmål 1.5 *I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande*. Stadsledningskontoret bedömer att staden har ett tydligt och transparent ersättningsystem som också ger ett bra underlag för uppföljning. Ramtiden som finns idag möjliggör också för utförarna att tillsammans med kunderna planera när och hur de beviljade insatserna ska utföras - hänsyn kan här tas till enskildes behov och önskemål från dag till dag.

Lunds kommuns ersättningsystem som baseras på IBIC som motionärerna hänvisar till har fått negativa effekter som kommit fram i den löpande ekonomiska uppföljningen.

Ersättningssystemet har 29 ersättningsnivåer och premieersättning för uppfyllt måluppfyllelse. I en utvärdering som Lunds kommun själva genomfört av ersättningssystemet framgår att de successivt har fått göra anpassningar av systemet på grund av de negativa effekterna.¹

Stadsledningskontoret anser att ett ersättningssystem behöver vara anpassat efter en kommuns lokala förutsättningar där flera olika faktorer spelar in. Stockholms stad har en mångfald av hemtjänstutförare och storleken på dem varierar från enmansföretag till stora koncerner. Merparten av utförarna är privata aktörer och ca 70 procent av kunderna har valt en privat utförare. Utifrån dessa förutsättningar fungerar timersättning utifrån utförd tid bra. Det är ett tydligt och transparent ersättningssystem som ger bra underlag för uppföljning.

Stockholms stad har beslutat att införa nya gemensamma och moderna arbetssätt med tillhörande digitala stöd för bland annat de som arbetar inom socialtjänsten och kommunal hälso- och sjukvård genom projekt Modernisering av sociala system. Det innebär en utveckling av ersättningssystemet och en möjlighet till att bättre motsvara de krav som arbetet med ramtid ställer. Medarbetare och chefer från hela Stockholms stad, bland annat chef i hemtjänst, ingår i olika arbetsgrupper i moderniseringsprojektet och deras perspektiv tas tillvara på i utformningen av det digitala stödet. Detta kommer även påverka hemtjänstens rapporteringssystem Paragå, som kommer att ersättas av ett nytt digitalt stöd för utförrapportering.

Stadsledningskontoret anser att det i dagsläget inte finns någon anledning för staden att utreda ett nytt ersättningssystem för hemtjänsten. Dagens tidsersättning utifrån utförd tid passar stadens lokala förutsättningar. Det är ett tydligt och transparent ersättningssystem som ger bra underlag för uppföljning. Stadens projekt modernisering av sociala system kommer utveckla ersättningssystemet och vara bättre anpassat till hemtjänstens behov.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen anses besvarad med hänvisning till vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2019 att anse remissen besvarad med hänvisning till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 28 mars 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) gör årligen en inventering över ersättningssystem i hemtjänsten. Av inventeringen från år 2018 framgår att 46 procent ersätter för utförd tid, 46 procent ersätter för beviljad tid och 8 procent ersätter utifrån annan modell. Annan modell kan exempelvis vara nivåersättning.

Staden har gått från nivåersättning till ersättning för utförd tid

Från det att valfrihetssystemet för hemtjänst infördes i Stockholm år 2002 fram tills år 2014 ersatte staden utförarna utifrån ett nivåsystem. Från år 2002 till år 2013 var det 18 nivåer och därefter 17 nivåer. Beloppen i nivåerna utgick från en schablonmässigt framräknad timkostnad där samtliga kostnader för att utföra tjänsten ingick. Utförarna fick en nivåersättning per kund utifrån beställd tid minus rapporterade avvikelser.

En översyn av ersättningssystemet som genomfördes år 2012 visade på att avvikelserapporteringen för ej utförda timmar inte fungerade tillfredställande. Det fanns också indikationer på att hemtjänstkunderna inte fick sina insatser i den omfattning som de var beviljade. Sedan 2014 ersätter staden för utförd tid utifrån elektronisk tidsregistrering.

Lunds ersättningssystem har fått anpassats utifrån negativa ekonomiska effekter

¹ Utvärdering ersättningssystem hemvård, Lunds kommun, dnr V00/2018/0659

Motionärerna hänvisar till Lunds kommuns ersättningssystem som baseras på IBIC. Ersättningssystemet har 29 ersättningsnivåer och premieersättning för uppfylld målpuppfyllelse. I en utvärdering som Lunds kommun själva genomfört av ersättningssystemet framgår att de successivt har fått göra anpassningar av systemet. Detta mot bakgrund av de negativa effekter som kommit fram i den löpande ekonomiska uppföljningen.²

Ersättningssystem behöver vara anpassat utifrån lokala förutsättningar

Äldreförvaltningens uppfattning är att ett ersättningssystem behöver vara anpassat efter en kommuns lokala förutsättningar där flera olika faktorer spelar in. Stockholms stad har en mångfald av hemtjänstutförare och storleken på dem varierar från enmansföretag till stora koncerner. Merparten av utförarna är privata aktörer och ca 70% av kunderna har valt en privat utförare. Utifrån dessa förutsättningar fungerar timersättning utifrån utförd tid bra. Det är ett tydligt och transparent ersättningssystem som ger bra underlag för uppföljning.

Minutdiskussionen är inte kopplad till ersättningssystemen i sig

Motionärerna tar upp ramtid som kommunfullmäktige beslutade om 2016. Ramtiden möjliggör för utförarna att tillsammans med kunderna planera när och hur de beviljade insatserna ska utföras - hänsyn kan här tas till enskildes behov och önskemål från dag till dag. Motionärerna skriver att trots införande av ramtid så fortsätter jakten på minuter. Vidare skriver motionärerna att om staden helt ska kunna lämna den minutstyrda hemtjänsten måste även den minutstyrda ersättningen tas bort. Äldreförvaltningens uppfattning är att minutdiskussionerna inte enbart är kopplad till ersättningssystemet i sig utan till myndighetsutövningen. När staden tidigare hade nivåersättningen fanns också denna diskussion genom att utförarna ansåg att för lite tid beviljades för insatserna så att ersättningen hamnade i fel nivå.

Ramtidsbesluten tillämpas ännu inte fullt ut i staden, varför det är för tidigt att dra några slutsatser om dess faktiska effekt på flexibiliteten i hemtjänsten. Mot bakgrund av ovanstående anser äldreförvaltningen att remissen är besvarad.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 april 2019 att överlämna tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Hanna Egeltoft m.fl. (V) och Monica Löfström m.fl. (S), *bilaga 1*.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 mars 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att arbetet med införandet av ramtid inom staden haft en positiv effekt på hemtjänsten, utifrån att brukaren därmed i högre utsträckning kan påverka utformningen av insatsen. Men ges mer inflytande över när och hur beviljade insatser ges.

Förvaltningen anser att nuvarande ersättningssystem inte fungerar optimalt och inte är anpassat utifrån det nya arbetssättet. Ersättningssystemet är komplicerat och behöver ses över.

Stadens sociala system, paraplusystemet, är ett egenutvecklat system som infördes på 90-talet. Systemet har utvecklats under tiden som det använts men det är idag ett föråldrat system med lågt digitalt stöd jämfört med moderna system. Det planeringssystem som finns inom ramen för sociala system, Schemas, är svårhanterligt och ger även det lågt digitalt stöd.

Stockholms stads pågående projekt "Modernisering av sociala system" där nya gemensamma och moderna arbetssätt med tillhörande digitala stöd tas fram innebär en utveckling av ersättningssystemet och en möjlighet till att bättre motsvara de krav som arbetet med ramtid ställer. Förvaltningen har medarbetare och chefer som ingår i olika arbetsgrupper i moderniseringsprojektet, bland annat chef i hemtjänsten.

Förvaltningen ser gärna att en övergång i det nya sociala systemet sker så snart som möjligt.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden lämnar svar på remissen till kommunstyrelsen enligt detta tjänsteutlåtande.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 11 april 2019 att lämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Rashid Mohammed och Ifrah Ibrahim Osob (båda V), *bilaga 1*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 februari 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att innan frågan om huruvida ett nytt ersättningssystem i hemtjänsten bör införas måste det nuvarande systemet utvärderas.

Medarbetarnas kompetens och yrkeskunnande är varierande. De kommande åren kommer medföra omfattande pensionsavgångar och fortsatta svårigheter att rekrytera utbildad och kompetent personal till äldreomsorgen förutspås. Det kan medföra svårigheter att med föreslaget system tillförsäkra brukarna en skälig levnadsnivå, eftersom medarbetarna föreslås kunna bedöma behovet hos brukarna från dag till dag. På det sättet läggs ett stort ansvar på personalen. Det kan inte säkerställas att insatserna blir likvärdiga eftersom vårdbehovet beslutas av personalen tillsammans med brukaren. En risk är därför att bedömningen av den enskildes behov förskjuts från beställaren till utföraren.

Ytterligare svårigheter som kan tänkas uppstå är att tillhandahålla tillräckligt med personal om det förutsätts att personalen ska vara så flexibla att de ska kunna anpassa sig från dag till dag utifrån vilken tid och vilka insatser en enskild brukare vill få utfört. Det bidrar till att verksamheterna blir mer kostnadsdrivande än vad eventuella förtjänster av minskad administration medför.

Vidare har staden beslutat att införa nya gemensamma och moderna arbetssätt med tillhörande digitala stöd för de som arbetar inom socialtjänsten, överförmyndarförvaltningen och kommunal hälso- och sjukvård genom projekt Modernisering av sociala system. Detta kommer påverka hemtjänsten rapporteringssystem Paragå, som kommer att ersättas av ett nytt digitalt stöd för utförarrapportering. Mot bakgrund av detta anser förvaltningen att staden bör avvakta med att utreda nuvarande ersättningssystem.

Förvaltningen föreslår att Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutar att överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 april 2019 att ställa sig bakom förvaltningens förslag till beslut.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 mars 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att det förbättrade arbetssättet för hemtjänsten i Stockholms stad, ramtid, är en positiv utveckling som till stora delar fungerar bra. Den enskilde får mer inflytande. Hen har mer inflytande över när och hur beviljade insatser utförs. Förvaltningen anser att dagens ersättningssystem inte fullt ut är anpassat efter det nya arbetssättet. Ett nytt ersättningssystem bör utgå från tillit och uppmuntra till en hemtjänst som utgår från den äldres önskemål och

behov. Dagens ersättningssystem är komplicerat, inte fullt ut anpassat efter ramtid och behöver ses över.

Sedan den egenutvecklade delen av stadens sociala system det så kallade paraplysystemet som styr både verksamhet och ersättning till utförarna infördes på 90-talet har mycket hänt inom området digitalisering. I december 2016 tog därför kommunfullmäktige beslut att byta ut nuvarande sociala system mot nya digitala stöd. Förvaltningen ser gärna att arbetet med att modernisera stadens sociala system snabbas på så mycket som det är möjligt.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Kommunstyrelsens pensionärsråd

Kommunstyrelsens pensionärsråd beslutade vid sitt sammanträde den 16 april 2019 att ge följande remissvar:

KPR konstaterar att dagens ersättningssystem är komplicerat och inte fullt ut anpassat efter ramtiden. Detta bör enligt KPR ses över.

Kommunal Stockholm

Kommunal Stockholm inkom den 14 maj 2019 med följande remissvar:

Fackförbundet Kommunal anser att det finns stora problem inom Stockholms hemtjänst. Dessa problem leder till dålig arbetsmiljö för Kommunals medlemmar och dålig omsorg och service för de äldre med behov av stöd.

Tyvär skulle motionärernas förslag till förändring förvärra problemen i hemtjänsten. Därför rekommenderar Kommunal kommunfullmäktige att rösta nej till motionen.

Det är inte, som motionärerna tror, ersättningssystemet som orsakar bristerna i dagens hemtjänst. Tidigare hade Stockholm Stad ett ersättningssystem som utgick från beställd tid. Då hände det ofta att de äldre inte fick den hjälp de var beviljade samtidigt som hemtjänstarbetarna hade en mycket stressig arbetsmiljö. Staden kunde inte kontrollera att de beställda insatserna blev utförda. Hemtjänst arbetsgivarna tjänade pengar på att göra arbetsscheman som gjorde det omöjligt att hinna med att hjälpa alla. Det nuvarande ersättningssystemet som infördes 2013 har tagit bort möjligheten för hemtjänst arbetsgivarna att tjäna pengar på att förkorta tiden hos de äldre eller i värsta fall strunta helt i att utföra insatserna hos de äldre.

Det finns allt för många hemtjänstföretag inom Stockholm Stads LOV-system som är oseriösa. Dessa företag är enbart ute efter att tjäna så mycket pengar som möjligt och har i grunden inget intresse av att utföra bra omsorg om stadens äldre. Att inom dagens LOV-system införa ett ersättningssystem som bygger på tillit kommer leda till vanvård, försämrad arbetsmiljö för hemtjänst arbetarna, att skattemedlen inte går till det dem är avsedda för och att de seriösa hemtjänst arbetsgivarna blir utkonkurrerade.

Vi håller med om att dagens ersättningssystem borde bli mer användarvänligt. Om det är möjligt att minska administrationen utan att minska kontrollen av hemtjänst arbetsgivarna så vore det bra. Minskningen av administrationen får dock inte leda till att staden går över till ett ersättningssystem som bygger på tillit till hemtjänst arbetsgivarna.

Fackförbundet Kommunal menar att bristerna i stadens hemtjänst härrör från hur beställarna (stadsdelsförvaltningarna) får resurserna tilldelade och hur hemtjänst arbetsgivarna organiserar arbetet.

Äldreomsorgens budget är till skillnad mot förskolan och LSS-verksamheten inte prestationsbaserad. Detta innebär att oavsett vilket behov de äldre har så är budgeten satt. I förskolan och LSS så ökar budgeten om behovet ökar. Besluten om hur mycket tid en äldre ska få i hemtjänsten är beroende på stadsdelens ekonomi. Detta leder bland annat till att de svårast sjuka äldre inte får den tid som de behöver. Det leder också till att hemtjänst arbetsgivarna går ekonomiskt back på insatser som kräver dubbelbemanning.

Det finns också exempel på stadsdelar där stora delar av pengarna som kommunfullmäktige beslutat om ska gå till äldreomsorgen istället förs över till LSS.

Personalkontinuitet är den viktigaste faktorn för bra kvalitet inom äldreomsorgen. Ändå utförs cirka 25% av all arbetad tid i den kommunalt drivna äldreomsorgen av timanställda. Detta är orsaken till att de äldre får besök av så många olika hela tiden. Denna norm att basera organisationen på en så hög andel daglönare, som ständigt byts ut, finns inte inom LSS eller förskolan. Denna norm inom äldreomsorgen gör att kvaliteten på äldreomsorgen är sämre än i LSS och förskolan.

Reservationer m.m.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Hanna Egeltoft m.fl. (V) och Monica Löfström m.fl. (S), enligt följande

Vi tackar för förvaltningens svar på motionen men vill också anföra att det nuvarande ersättningssystemet inte bara leder till en kvantitativ minutjakt utan också är kostnadsdrivande. Den kommunala hemtjänsten har dragits med ett underskott sedan implementeringen av ersättningssystemet, mycket på grund av den växande administrationen som tillkommit.

Spånga-Tenstas stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Rashid Mohammed och Ifrah Ibrahim Osob (båda V), enligt följande.

I motionen anføres att ersättningssystemet i hemtjänsten bör utredas i syfte att införa ett nytt användarvänligt system som bygger på tillit och utgår från kunskapen att brukarnas behov kan ändra sig över tiden.

Förvaltningen anser att innan frågan om huruvida ett nytt ersättningssystem i hemtjänsten bör införas måste det nuvarande systemet utvärderas. Vi håller naturligtvis med om det och menar att det är motionens avsikt. Det är dock viktigt att utvärderingen görs med sikte att vidareutveckla arbetet med ramtid, brukarens inflytande över sina timmar och arbetet med genomförarplan.

Förvaltningen menar att utvärderingen bör göras efter att införandet av ett nytt digitalt stöd för utförarrapportering har genomförts, men vi tror att det finns många goda anledningar att börja nu så att det nya digitala stödet samverkar med dessa mål.

Förvaltningens svar problematiserar delvis själva idén med ramtid, inflytande och genomförandeplan i relation till framtida stora behov av kompetensförsörjning, att det lägger ett för stor ansvar hos utföraren. Men att inte ersätta efter utförd tid - utan t.ex. för genomförd insats som i Lund - innebär att mindre fokus hamnar på exakt antal minuter, och uppföljningen kan istället fokusera på själva innehållet i insatsen.

Vi anser vidare att det är absolut nödvändigt att fortsätta med arbetet att utveckla ramtid och att anpassa ersättningssystemet i enlighet med detta arbete för att kunna attrahera kompetent personal. Många vill inte arbeta inom hemtjänsten idag just på grund av den minutstyrning som finns.

Arbetet med moderniseringen av de sociala systemen för socialtjänsten innebär vidare en möjlighet att införa IBIC (individens behov i centrum) i äldreomsorgen som även det bättre än i dag samspelar med utvecklingsarbetet med ramtid.

Vi menar att ersättningssystemet måste bli mer användarvänligt för att bättre kunna attrahera kompetent personal understödja, istället för att som nu motarbeta, utvecklingsarbetet med ramtid